kteří na nějaké ohrožení své državy vůbec nepočítali, velmi překvapil, uzná zásluhy nadšenců, kteří po decenniích německé nadvlády přivedli komoru do českých rukou.

Když pak notář Máder v roce 1913 zemřel, přišel Tesař na jeho místo a 1. lednem 1914 začal úřadovati a dosud úřaduje v místnostech na Zelném trhu. V roce 1917 byl zvolen presidentem komory, jímž zůstal do dneška.

Před půltřetím rokem slavil čtyřicetileté výročí svého jmenování notářem, teď zase osmdesáté narozeniny, svěží, čilý a zdráv na těle i na duchu. Jaké se těší důvěře v hlavním městě Moravy i dalekém okolí brněnském, svědčí rozmach jeho kanceláře i rozsáhlá agenda venkovská. Požívá ve všech kruzích obyvatelstva neobmezené vážnosti, je nadmíru oblíben pro svoji mírnost a milou povahu. Je neúmorným pracovníkem, ještě do nedávna psával sám vlastnoručně pozůstalostní protokoly, smlouvy i listiny.

Svoje dovolené tráví s rodinou ve svém »zámečku« ve Křtinách, v jejíž hlubokých lesích se dvěma vnuky podniká přes vysoký věk dlouhé tury. Jinak vede život nanejvýš střídmý, je několik desítek let vegetariánem a absolutním abstinentem. Byl a je snad dosud vášnivým sběratelem vyškovské keramiky a znalcem starožitného nábytku.

Nesčetné starosti a strasti, též rodinná neštěstí dolehla mnohokrát na jeho bílou hlavu, nedovedla však zlomiti jeho životní energii a zaplašiti úsměv jeho vlídného pohledu. Nepatří mezi ty, kdož — o řadu let mladší — náležejí vlastně již minulosti, on naopak dýše věčným mládím. Dráha jeho celého života od útlého věku byla poseta nikoliv růžemi, nýbrž kamením, a že se dopracoval tam, kde je dnes, má co děkovati svojí ohromné píli, své příslovečné skromnosti, občtavosti a houževnatosti ve všech směrech.

Jeho životní zkušenosti jsou tak obsáhlé a stavovský zájem dosud neutuchající, že jeho účasti v rozboru stavovských otázek a jeho pevných rukou ve vedení komory nelze nikterak postrádati.

Přejeme mu z hloubi srdce, aby i nadále působil ve prospěch notářského stavu a zůstal ještě dlouho svěží a zdráv. Dr. F. K.

Dr. OTAKAR HULKA:

K notářským jubilejím.

U příležitosti osmdesátin notáře kol. F. Kováře v Čes. Právu ve spojení se vzpomínkou na životní běh zemřelého notáře Dra Štolby, ozval se v mé paměti obsah zajímavého pro nás notáře článku čelného francouz. deníku »Journal des débats«, nedávno uveřejněného pod nadpisem »Vieux notaires« o analogických běžích života notářského ve Francii. Zněl asi takto:

»... Aplaudujeme rádi k jubileu krásné životní kariéry pana Aimé Grosset námi nedávno oznamovanému, jenž notářuje bez vady 71 roků. Při tom si vzpomínáme na některé z dalších analogií. V roce 1896 v Sablet (dép. Vaucluse) zemřel jako starešina (doyen) notářský ve věku 100 let p. Claude B., jenž notářoval od r. 1825.

Pozoruhodný velice jest další případ pana Fourcault de Pavant. Ten skonal v roce 1859 jako doyen pařížských notářů. Stal se notářem v r. 1789. Starší jeho bratr, též notář, byl právním zástupcem téměř celého prvního stavu, a zemřel na popravišti, protože poskytl podpory několika svým proskribovaným klientům a celý jeho majetek byl konfiskován. A tu jmenovaný přeživší notář převzal všechny závazky svého bratra notáře a zapravil všechny nároky, nechtěje, aby smrt, »a č č e s t n á«, zkracovala klienty ...«

Pozoruhodným pro poměry francouz. notářství byl tento dodatek téhož článku »Journal des débats«:

»... To je episoda ze života dvou francouzských notářů téhož jména. Také jubilant p. Aimé Grosset má mezi svými předky vzt. strýci řadu notářů vesměs téhož jména. A v tom směru jest zajímavo zjištění spisovatele (ale není sám) p. Alfreda de Courey v jeho díle »Une Idylle de Paris«, jež jedná o staré notářské kanceláři installované v ulici »du Marais«, která už po více generací přechází z otce na syna, při čemž uvádí:

Probíráme-li se nomenclaturou těchto gentlemanů-notářů pařížských a označeními jejich předchůdců, máme před sebou jako proporci v jednom rodě trvavšího notářství číslo přes 10%, beze zření ku zetům nebo synovcům!

Uvědomujeme si dobře, jaké prozíravosti, diskrétnosti, opatrnosti, stálé pozorlivosti a jaké iniciativnosti a tudíž jak velké starostlivosti o zájmy svěřenců má zapotřebí notář hodný tohoto názvu ...«

Zajisté nelze jinak než blahopřáti Francii k tomu, jak zařídila své notářství. Arci vyniká mezi národy vedoucími v kultuře a demokracii pro svou přesnost v myšlení, pro neúchylnou logičnost jednomyslně celým duchovním světem mu přiznávanou, ať se jeví v díle literárním a uměleckém, nebo, což hlavním jest, v přímočarosti při budování zákonů, tedy také vybudování francouzského notářství. Vlastnost to, jež spolu s demokratickým respektováním zdravého vývoje nedovoluje rušiti bez rozmyslu nebo překotně velký význam tradičnosti, základu to evoluce (ovšem nikoliv oné evoluce, jež dobré staré mění v horší nové!).

Dr. OTAKAR HANNA, kand. notářství v Praze II.:

Sami nebo společně?

(Co nás dělí a co spojuje.)

Následující úvahy jsou míněny jednak jako odpověď na výzvu p. Dra K. Nováka v předchozím čísle tohoto časopisu »Podejme si ruce«, jednak navazuje na výstižný článek p. notáře F. Kováře v březnovém čísle ohledně § 8 a násl. osnovy nového advokátního řádu. Autor těchto úvah nepokládá se zajisté za povolána mluviti jménem celého stavu notářského, ale jako kandidát tohoto stavu chápe se výzvy učiněné p. notářem Kovářem závěrem jeho článku k mladým, a chce jen sděliti svůj skromný názor k případné další diskusi.

Především nutno co nejsrdečněji uvítati konečně slova jiná než dosud obvyklá bojovná od stavu nám tak příbuzného, s nímž máme tolik zájmů společných, s nímž jsme se však dosud více potírali jako s nepřítelem než družili, zatím co jinde nám vyrůstali nepřátelé často daleko nebezpečnější. Je vidět, že mladá generace, která se u stavu advokátního dostává k veslu, smýšlí o těchto věcech zcela jinak než generace starší; je to opravdu něco nového, nebývalého, začátek spolupráce obou stavů, která se již i prakticky začíná provádět, a s povděkem lze kvitovati, že podnět vyšel zrovna ze strany, z níž jsme ještě nedávno po neblahé aféře notáře Patsche byli

velmi ostře napadáni (č. Adv. XIX 9/10 str. 149)[1]) Pochopme všichni vážnost doby a semkněme své řady ke společným akcím!

Článek p. Dra Nováka ukazuje na bolesti nám společné, snaží se objasniti důvody dosavadních rozporů a žádá jako předpoklad spolupráce odstranění jejich resignací notářského stavu na požadavek výlučné agendy listinné a kompromisní úpravou pozůstalostí. »Nás mezi sebou odděluje... pouze snaha notářů, aby pouze jim byla v y h r a ž e n a agenda smluvní.« Při čtení této věty a dalších míst měl jsem dojem, jako by se notářům vyčítalo, že oni jsou v útoku a že se neprávem domáhají něčeho, co jim nepatří a k čemu spíše jsou povoláni advokáti, »kteří mají značné zkušenosti s tím, jak který institut právní, nebo jeho formulace v právním životě se jeví při zkoušce, kterou smlouvy musí podstoupiti: při sporech.« (Viz též Č. Adv. XIX str. 151, první sloupec).[2]) Pan Dr. Novák žádá pak na nás, abychom se těchto svých požadavků vzdali. Můj otevřený názor na věc je, že požadavků těchto se stav notářský vzdáti nesmí a nikdy nemůže.

Zdůrazňuji výstižné rozlišování p. notáře Kováře mezi advokátem a notářem: onen je s e stranou, tento m e z i stranami, onen z á s t u p c e, tento p r o s t ř e d n í k. Nejde jen o plané theoretisování. Tyto funkce, na jejichž rozlišení jsou vybudovány vlastně základy činnosti obou stavů, neboť při znovuzavedení starobylé instituce notářské v roce 1850 byla notářům vyhražena veškerá agenda knihovních listin, — mají vliv na mentalitu příslušníků stavu a tvoří t y p advokáta a notáře: onen bude každou věc rozebírat, bude hledat vady, kritisovat, jeho činnost je a n a l y t i c k á, tento buduje, tvoří něco, co by odolalo námitkám, výtkám, musí myslet na všechny možné případy, jeho činnost je s y n t h e t i c k á. Přednost advokáta je bystrost, pohotovost, rychlost, přednost notáře důkladnost, opatrnost, rozmysl. Onen pouští se se vší vehemencí do boření, tento s úvahou tvoří. Advokáti hájí jednostranné stanovisko své strany, notáři musí myslet na všechny. Proto již dle povahy své činnosti je pole advokáta ve sporech a v právu trestním, pole notáře v řízení nesporném.

Jaký však vidíme postupný v ý v o j původního rozdělení obou typů? Hranice mezi oběma stavy se stírají. Advokáti vrhají se na pole nesporné, hlavně listinné a pozůstalostní, a ozývají se dokonce hlasy po odnětí soudního komisařství notářům (Čes. Advokacie XIX str. 150) a zdůrazňuje se, že advokáti jsou p o v o l á n i (§ 8 osn. adv. řádu) k agendě listinné, na druhé straně hledí si notáři vybudovati své posice v řízení sporném (Soudcovské Listy, ročník čtrnáctý). Hleďme, jak advokáti se brání zásahu notářů do agendy sporné! (Viz polemiky s článkem kol. Dr. Chloupka v časopisech advokátních!) Nedivím se tomu pranic. Považují to za vpád do své domény. Zrovna tak i notáři cítí vpád advokacie do agendy smluvní a pozůstalostní, v níž byli dosud, ne-li výlučně, tedy převážně činni notáři.

Vedle svrchu uvedeného zájmu veřejnosti o práci kvalifikovaného odborníka jde zde přirozeně též o stavovské zájmy hmotné. To, co nám páni advokáti nejvíce vyčítají, postavení monopolní, dnes již u nás dávno neexistuje »díky« soutěži soudů v činnosti osvědčovací a ve venkovské agendě pozůstalostní, a nebývalou konkurencí advokacie v listinách a pozůstalostech, značně též v důsledku neblahé pro nás judikatury v otázce formy spisové a sollenisace soukromých listin; naopak vidíme dnes právě u advokacie velmi hlasité volání po numeru clausu, což není nic jiného než monopol. Nemůžeme ovšem uznati za dostatečné odůvodnění přesahování advokacie do oborů notářům povahou svou náležejících poukazem na pauperisaci tohoto stavu hypertrofií. Krise hospodářská neušetřila přece ani náš stav a nejen na venkově, kde agendy kvapem ubývá, ale i v městech, kde jest vedle toho ještě velmi úporná konkurence advokacie, vidíme úpadek v agendě. A mají-li stav náš v důsledku jeho povahy veřejného orgánu a důvěry s tím spojené postihnouti nyní nové tíživé závazky finanční, nelze jej vystaviti volné soutěži, která neznamená vždy lepší výběr, ale často zlevnění na úkor kvality práce, na níž jsme si dosud vždy tolik zakládali. Já pro svou osobu rozhodně nevidím pole činnosti notáře ve sporech a v soudnictví trestním a milerád by se náš stav těchto funkcí vzdal, které mu byly ostatně svěřeny jen z nouze, když budeme pány v oborech svých. Dokud však advokáti budou zhotovovat smlouvy a listiny knihovní, dotud i my budeme se snažiti o vybudování svých posic ve sporech a v trestním právu.

Vidíme, jak vývoj od r. 1850, a zejména v poslední době hospodářské krise šel proti rozlišení typů, jak oba stavy si do svých oborů vzájemně zasahují. Jak v agendě pozůstalostní, tak i listinné vidíme advokacii ve výboji, nás v obraně. Naše snahy po výlučné agendě listinné, řekněme lépe knihovní, chtějí nám vrátiti něco, v čem jsme dosud byli doma.

Ono stírání hranic mezi stavy ohrožuje existenci notářství, jež by pozbylo raison d'être, když by nemělo žádné v ý l u č n é agendy, a vede ke splynutí obou stavů. Proto nemůžeme se z á s a d n ě nikdy vzdáti požadavků po výlučné agendě listinné a výlučném projednání pozůstalostí, což musí druhá strana též pochopiti. Nakolik jsme s to, prosaditi za dnešních poměrů své požadavky, to je již jiná otázka, řekl bych otázka užšího a širšího programu. Nemyslím však, že by nám toto zásadní a jistě jednomyslné stanovisko mohlo překážeti ve spolupráci. Vždyť i politické strany upouští v koalici vládní od svých programů maximalistických, většinou vzájemně značně protichůdných, a tvoří společný program koaliční. Tak i naše dva stavy mají tolik společných bolestí, že mohou utvořiti ke spolupráci jakýsi k o a l i č n í p r o g r a m. Máme-li zájmy protichůdné a bolesti vlastní (advokáti: zastupování ex offo, přestupy soudních radů, numerus clausus — viz Č. Advok. 3/XVII, 3/XVIII! — finanční prokuratura, pracovní soudy, zemědělské oddlužení — viz Č. Advok. 9—10/XIX!; notáři: bezplatné pozůstalosti, přestupy kandidátské, doktorát, legalisace a vidimace soudní atd.), zbývá přece vždy ještě tolik věcí společných. Podívejme se tedy jednou na to, co nás spojuje, a ne na to, co nás dělí!

Je to v prvé řadě p o k o u t n i c t v í (Č. Adv. 1/XVII, 2/XVII, 5—6/XVIII, Not. Ztg. 1/1935), problém velmi choulostivý, ale velmi naléhavý, neboť do žádného povolání »nefušuje« se tolik, jako do činnosti právnické. Kolik knižních pouček a návodů praktických právníků svádí laika, řekl bych »k vlastní léčbě paragrafy«, kolik ztroskotaných existencí živí se úplatnými pracemi právnickými. Nutno poukázati stále na únik daňový a škody pro

[1]) S této strany vycházely též útoky v Č. Adv. 9—10/1923, na něž odpověděl zemský president Dr. K. Baťek v Č. Právu 9/V, 1—2/VI.

[2]) Zde přece nerozhoduje znalost řízení soudního, ale práva materielního; a ještě jest pro ochranu účastníků velmi důležitá stránka pplatková, v níž mají notáři větší zkušenosti než páni advokáti.

obecenstvo jak nebezpečím sporů, tak i po stránce poplatkové a přes vlivy politické nutno konečně bojovati o »ochranu živnostenskou«, na niž i my máme nárok jako každý jiný živnostník.

Úzce s tím souvisí otázka nuceného signování tabulárek advokátem neb notářem, což přispěje k snadnějšímu vypátrání pokoutníka i k ulehčení soudům bezvadnými žádostmi.

Jest zde dále problém aktuárský, vzniklý vsunutím nového stavu mezi praktické právníky a soudce, který si v praxi namnoze osobuje místo vedle soudců. Jde tu: 1. o otázku prestyže, aby nebyl právník podroben neprávníku v otázce prozkoumání a schvalování činnosti a přisuzování útrat; 2. o otázku kvality práce, neboť není myslitelné, aby neprávník řešil otázky právnické.

Další velmi vděčné pole spolupůsobení byla by snaha po reformě správní i soudní a po reformě »úřadování« vůbec. Myslím, že oba stavy postihují vady falešného byrokratismu, pokud jest jím úřední aparát řízen. Kolik intervencí nejen u referenta, ale tím více v nedostatečně fungujících kancelářích: v podatelně, spisovně a expedici, musí advokát neb notář absolvovat, ztrácejc svůj drahocenný čas a uvaluje zbytečné náklady na strany!

Dále je zde otázka tarifů, ochrana proti činnosti obecních a obvodních notářů na Slovensku (viz čl. VI. osnovy advok. řádu). Jiných úkolů podobných našlo by se mnoho.

Utvořilo se Ústředí čsl. právníků, slyšeli jsme slova o technokracii, vidíme snahy uplatniti znovu vliv právníků na vývoj poměrů, aby právník i dnes byl to, co v minulosti, tvůrce a organisátor vývoje, ne jeho brzda a protichůdce. Ústředí sdružuje sice právníky všech stavů, ale v rámci jeho lze též uskutečniti bilaterální snahy našich dvou stavů o společný postup. Staly se již první pokusy neoficielní, buduje se most. Prvním krokem spolupráce jest poznání vzájemné a porozumění pro snahy druhého stavu. Je nutno zváti se do svých stavovských organisací, navštěvovati se vzájemně, stýkati se spolkově, nejen úředně neb v životě soukromém.

Ještě několik slov do řad vlastních.

Sjednoťme se v jeden celek! Dějí se nábčhy k utvoření delegací komor. Bylo by záhodno utvořiti i spolkově jedinou ústřední organisaci pro jednotný postup, která by sloučila stav notářský i dorost kandidátský a překlenula i rozdíly národní. Snažme se o spolupráci s kolegy německými, přispívejme vzájemně do svých časopisů! Jak žádoucí byla by tu užší spolupráce se Slovenskem a Podkarpatskou Rusí, kde zůstalo vše dosud vždy jen u začátků.

Organisujme se politicky, ne jako celek, nýbrž jednotlivci ve stranách! Vhodná a stavu prospěšná je práce v každé státotvorné straně. Jak pochopil stav advokátní tuto nutnost, vidíme při prohlídce kandidátních listin posledních voleb do Národního Shromáždění. Jen v Praze kandidovalo na poslance 16 advokátů a na senátory 3; ze stavu našeho vidíme jedinou čestnou výjimku v osobě vůdce stavu, pana komorního presidenta JUDra J. Čulíka. Jsme sice početně slabší než advokáti, ale naše postavení, zejména na venkově, oprávňuje nás k politické činnosti. Zde ovšem jest to především na poli samosprávném a pak je zde významné dnes hnutí regionalistické.

Propagujme záležitosti svého stavu a všeobecně právnické v tisku odborném i denním, hlavně krajinském, abychom paralysovali vliv večerníkových sensačních článků o případu notáře Patsche, které byly s to šířiti v nejširších kruzích laiků nesprávný názor o notářství a jeho představitelech! Propagujme své myšlenky i mimo tisk v krajinských spolcích, na přednáškách! Nedávno bylo o tom výstižně psáno v Notariats-Zeitung.

Jest tudíž před námi široké pole činnosti vlastní i společné. Přiložme jen ruku k dílu!

Dr. KAREL MOTLÍK:

Jak je to s daní domovní?

Moje zkušenosti v tom směru počínaly případem zcela jednoduchým. A. koupil od B. dům. Protože B. byl cizinec a zamýšlel trhovou cenu vyvézti s sebou, placení daní — pokud se pamatuji, — přejímal kupující od 1. října, vyšetřili jsme u berního úřadu (mimochodem řečeno, tak krásně položeného, že se k němu jede přes dva okresy a kolem jiného berního úřadu!) kolik činí daň činžovní do prodeje, tuto činžovní daň jsme zaplatili, dali si potvrditi, že je vše do 30. IX. vyrovnáno.

Věc byla v pořádku a nebyla v pořádku. Asi tak za půl roku totiž dostavil se kupující, že prý na něm berní úřad vymáhá činžovní daň za celý předchozí rok. A samozřejmě, pronášel při tom mínění, že když prý jde člověk se smlouvou k notáři atd.

Tož na berní úřad. A ten potvrzuje. Všechno. Že jest pravda, že p. A. řádně vyrovnal činžovní daň do 30. IX. Že je ale také pravda, že p. B. onu daň dluhuje a že se na něm musí vymáhati. Proto že — — na kontě p. A. jest přeplatek, který na onu B-ovu daň zúčtovati nemohou. B. musí platiti daň celou. Podle předpisu odst. 2. §u 120. zák. o přímých daních, bez ohledu na to, že p. A. platil výslovně na činžovní daň z domu tohoto a sice na první tři čtvrtletí.

Kroutil hlavou p. B., já taky, — o něco později i p. A., který musel podepisovati zvláštní prohlášení, že souhlasí s tím, aby daň placená jím tehdy, přepsána byla na páně B-ovo konto.

»A to máte ještě štěstí, že A. byl náhodou dobrý platič, a jako cizozemec zde nebyl jinak zdaňován,« mínil pan berní.

Potom došlo k případu složitějšímu. Dům C-ův prodán byl v exekuční dražbě. Vydražil jej D. k dražebnímu roku přihlásil berní úřad včas daně. Privilegované, daně v knihovním pořadí a konečně ostatní, neprivilegované.

Mezi přihlášenými, privilegovanými daněmi byla samozřejmě také daň činžovní, — v tom daň skoro za celý běžný rok. (Rozvrhové stání bylo na podzim). Tato daň byla v pořadí privilegovaném přikázána a po pravomoci rozvrhového usnesení berního úřadu skutečně vyplacena.

A teď počíná obdobná historie. Vydražiteli jest předepsána činžovní daň opět za celý předchozí rok. Ten platí jen rozdíl mezi částkou, k rozvrhu přihlášenou a z rozvrhové podstaty skutečně vyplacenou, a ročním předpisem. To prý však — zase s poukazem na onen § 120. zákona o přímých daních — nestačí. Vydražitel je zvědav, když by tedy zaplatil celou částku, co se stane s obnosem soudem na onu daň poukázaným, zda jej dostane vyplacen. To prý ne. Zúčtuje se na dlužníkovy daně. (§ 273 odst. 3.) Po upozornění, že to nejde, jelikož ostatní daně nemají přednostního pořadí a nemohly by tedy vůbec dojít uspokojení, došlo jako k nejvyšší možné ochotě k vyjádření, že prý tedy — bude-li to soud požadovati a bude-li to v mezích interních předpisů možno, — vrátí se onen obnos soudu.

Soud ovšem stojí na stanovisku, že tyto daně poukázal, byly k zaplacení přijaty a nemá tedy — zvláště když o věci ví pouze neúředně ze sdělení vydražitelova — nejmenší možnosti požadovati onen obnos zpět.

A na konec to nejlepší. Jak se k podobné situaci staví ministerstvo financí? Výnos ze dne 18. října 1929 č. 143.466/28 praví mezi jiným:

»Za splatné daně, jež mají býti berním úřadem k dražebnímu řízení ohledně nemovitosti přihlašovány, považovati jest i daň: domovní s příslušenstvím, jež stala se splatnou podle § 270. odst. 1. zák. o přímých daních v běžném roce, až do dne exekučního prodeje v tomto roce. Proti přihlášce té nemůže býti s úspěchem namítáno, že daň domovní za běžný rok bude podle § 120. odst. 2. cit. zákona předepsána osobě jiné (vydra-